

June 21, 2011

A DEEP APPROACH® TO TURKISH
SUGGESTION CARD FOR SELF-DIRECTED LEARNING

CARD NUMBER: 4

THEME: FİLMLER VE AKTÖRLER
MOVIES AND ACTORS

LEVEL: Advanced

Focus on Language, developed by Yasin Tunç

FOCUS ON LANGUAGE and MULTI MEDIA LANGUAGE ASSISTANT (MMLA)

1. Background Information

Summary of the documentary "Beyaz Perdede Ankara"
Culture tips

2. Language Assistance

Key words for the video passage transcribed

Guided questions

Grammar

Vocabulary

3. Transcription and Glossary

Transcription of the video

Glossary

1. Background Information

Summary of the documentary "Beyaz Perdede Ankara"

Bu videoda Türk sinemasının iki önemli filmi olan "Sürü" ve "Bekçiler Kralı" hakkında yorumlar mevcuttur. İki filmin de ana temasına değinilmekte ve filmlerin kendi dönemlerindeki sosyal, politik ve ekonomik koşulları nasıl yansıttıklarından bahsedilmektedir.

Cultural tips

Aşiret: Native tribes, particularly among Kurds in the east and southeast regions of Turkey.

Yılmaz Güney: A famous Turkish movie director, scriptwriter, and actor of Kurdish origin.

Göçer: Nomadic people; the term is generally used for nomadic Kurds.

Şaban: The nickname for famous actor Kemal Sunal in most of his movies.

Muhtar: The elected head of a village or of a neighbourhood within a town or city.

2. Language Assistance

Key words for the video passage transcribed

Section I:

Hayat hikayesi, aşiret, kan davası, yansı(t)mak, öykü, göçer.

Section II:

Siyasi nüfuz, bekçi, müfettiş, ziyan, gecekondulaşma, beyaz perde.

Guided questions

Section I:

1. Sürü filminin Türk sinemasındaki yeri ve önemi nasıl vurgulanmaktadır?
2. Aktris Melike Demirağ "Sürü bir hayat hikayesiydi aslında" derken neyi kastetmektedir?
3. Tarık Akan Ankara'nın hangi özelliğine vurgu yapmaktadır?

Section II:

1. Bekçiler Kralı'nın ana teması nedir?
2. Aşağıdaki cümle diyaloga nasıl bir anlam katmaktadır: "Kıbrıs'ı da o kurtarmış diyorlar teyze?"
3. Aşağıdaki sorunun bağlama kattığı anlam nedir: "Dağbaşıda mıyız beyim?"

Grammar

Transitivity and voice suffixes: Causative, passive, reflexive, reciprocal

There are four voice suffixes in Turkish to change the transitivity of a verb:

The **causative**, **passive**, **reflexive** and **reciprocal**. Most of the time, the final suffix of a verb tells if a stem is transitive or intransitive (i.e., if the verb has taken one of the following voice suffixes) (Göksel & Kerlake, 2005).

Causatives

The following causative suffixes can be used both with transitive and intransitive verbs: **-Dir, -t, -It, -Ar, and -Art**.

When these suffixes are used with a transitive verb, they have such meanings as "cause", "make", "have", "get" and sometimes "let", and "allow".

1. Arabamı her gün yıka-t-ır-ım. (I **have** my car **washed** everyday.)
2. Eve taşınmadan önce, evi(onu) birisine temizle-t-me-miz lazım. (We should **have** the house **cleaned** before moving in.)
3. Filmde baş aktörü kiralık bir katile öl-dür-t-tü-ler. (They **had** the main actor **killed** by a contract killer. (The performer of the action, i.e., the killer, is modified by a dative marker, i.e., -e.)
4. Bir bekçi parçası gelip koskoca fabrikanın üretimini nasıl **dur-dur-ur**? (How can a night guard **stop** the production of a factory?) (**dur-**, an intransitive verb).
5. Çantasını bir kapkaççıya kap-tır-dı. (He had his bag snatched by a mugger.)
6. Dişimi geçen hafta çek-tir-di-m. (I **had** my tooth **pulled** last week.) (or Dişimi geçen hafta çek-tir-t-ti-m, which has the same meaning as the previous sentence).
7. Ankara imajını bize görsel olarak **hatırla-t-an** bir tanesi (filmdir) *Sürü*. (*Sürü* is one of the movies that reminds us of the visual image of Ankara.)

Passives

Both transitive and intransitive verbs can take a passive suffix (**-n, -In, -Il**):

Transitive verbs:

8. O filmin sonunda tabi Tarık Akan'ın hasta karısını sırtına vurup Ankara'nın en kalabalık yerlerinde üstelik **çek-il-miş** olan sahneleri her halde Türk sinemasının en **hatırla-n-acak** bölümleri arasında. (...the scenes that **were shot** in the most crowded areas of Ankara are among the most **remembered** episodes in Turkish movies).

9. Otobüs durağında işte bekleyen, bildiri satan bir çocuk vardı. Onların hepsi hayatın içinden şeylerdi. Ve **tarandı** biliyorsunuz, geçerken bir araba **tarafından tarandı** falan. (He **was shot** by someone in a car.)

Active: Yoldan geçen bir araba, bildiri dağıtan çocuğu **taradı**. (Someone in a car **shot** the kid who was distributing leaflets.)

10. Etkili sinema diliyle insanı sarsan filmin bazı sahneleri gizli kamerayla **çekilir**. (...Some parts of the unsettling movie **were shot** with a hidden camera.)

Active: Filmin bazı sahnelerini gizli kamerayla **çektiler**. (They **made** some parts of the movie with a hidden camera.)

11. Filmde olaylar mahalleye yeni **atanan** bekçi Şaban'ı isim benzerliği yüzünden İçişleri Bakanı'nın yeğeni zanneden mahallelinin telaşı ve ikiyüzlülüğü etrafında gelişir. (The events in the movie develop around the fuss and hypocrisy of the inhabitants of a neighbourhood who mistake night guard Şaban, who **has** recently **been appointed** to the neighbourhood, for the minister's cousin.)

12. Mekan olarak filme yansımayan Ankara'nın siyasi ağırlığı **hissedilir** filmde. (The political influence of Ankara **is evident** in the movie.)

The agent in Turkish is expressed with **tarafından**, which is equivalent to "by" in English. (See ex. 9).

13. Öğrenciler **tarafından hazırlanan** skeci öğretmenleri çok beğendi. (The teachers liked the sketch that **was prepared by** the students.)

Another way of expressing agent in a passive structure is to attach the suffix **-ca** to the agentive noun phrase (Göksel & Kerslake, 2005).

14. Yakın zamanda gösterime giren film **herkesçe** çok **beğenildi**. (The movie that has hit theatres recently has been **admired by everyone**.)

Impersonal Passives:

Generally, when a passive suffix is attached to an intransitive verb, we have an impersonal passive.

15. Kızın intihar ettiği **söyleniyor** (**It is said** that the girl committed suicide.)

16. Dinazorların iklim değişikliğinden dolayı yok olduklarına **inanılıyor**. (**It is believed** that dinosaurs died out due to a climate change.)

Reflexives:

The reflexive suffix is **-(I)n**, "which combines only with a few roots. It attaches to transitive verbs to form an intransitive verb denoting an action that one can perform on or for oneself" (Göksel

& Kerslake, 2005, p. 153)

Some verbs:

form:

yıka- (to wash sb/sth)

kurula- (to dry sb/sth)

tara- (to comb sb/sth)

ört- (to cover sb/sth)

giy- (to put on/wear sth)

In reflexive:

yıkan- (to take a bath/shower)

kurulan- (to dry oneself)

taran- (to comb one's hair)

örtün- (to cover oneself)

giyin- (to get dressed)

Reciprocal:

The reciprocal suffix is **-(I)ş**, which is used with a few transitive and intransitive verbs.

Some verbs:

araş-, (“to call each other”), *öpüş-* (“to kiss each other”), *seviş-* (“to make love to each other” or “to love each other”), *görüş-* (“to see/meet up with each other”)

Reference: Göksel, A & Kerslake, C. (2005). *Turkish: A comprehensive grammar*. New York: Routledge.

Vocabulary

Section I:

Ses getirmek: Yaptığı işle, söylediği sözle dikkatleri çekmek ve kitleleri harekete geçirmek.

Yansıtmaç: (-i) 1. Işık, ses, görüntü vb.ni geri göndermek, yansımalarını sağlamak, aksettirmek: *Ayna ışığı yansıtır. Kubbe sesi yansıtır.* 2. *mec.* Aktarmak, göstermek, aksettirmek: *Dantele ve pembeye olan düşkünlüğünü ise mintanında yansıttı.* -L. Telkin. 3. *mec.* İletmek, duyurmak, aktarma.

Kan davası: a. *top.* b. İki aile arasında geçmişte, aralarında cinayetten, kan akmış olmaktan veya başka bir nedenden oluşmuş düşmanlık. [Feud, vendetta].

Aşiret: a. Dil ve kültür yönünden büyük bir türdeşlik gösteren, birçok boydan oluşan, yapısındaki aileler arasında toplum, ekonomi, din, kan veya evlilik bağları bulunan göçebe veya yerleşik nitelikteki topluluk, oymak. (Native tribe, clan).

Taramak: Makineli tüfek vb. ateşli silahlarla sürekli olarak bir yere ateş etmek.

Hadise: a. (*ha:dise*) Olay: *Bir gece evvelki hadiseyi unutmak mümkün müydü?* -P. Safa.

Göçer: *sf.* Göçebe.

Toparlamak: (-i) 1. Bir araya getirmek, toplu bir duruma sokmak: *Bir gün okulda işgal eylemi olmuş, bütün öğrencileri toparlamışlar.* -A. Ümit. 2. Şaşkın durumdan kurtulup kendine gelmek. 3. Çekidüzen vermek: *Odayı toparladı.*

Section II:

Zaaf: a. 1. Düşkünlük: *Kendisine zaafımdan ziyade metanetimi gösterdiğim kadın içeriye girdi.* -P. Safa. 2. İrade zayıflığı: *Hükümdarların yumuşak kalpliliğini zaaf sayan umumi hüküm belki de haklıdır.*

Mizahi: *sf.* (*miza:hi:*) İçinde gülmece bulunan, gülmece niteliği taşıyan (yazı, karikatür vb.)

Telaş: a. (*tela:şı, l ince okunur*) 1. Herhangi bir sebeple acelecilik: *Atatürk'ün gelişini göremedik ama koridordaki telaştan meseleyi anladık.* -H. Taner. 2. Kaygı, tasa, sıkıntı, endişe.

İkiyüzlülük: *a.* İnandığı, düşündüğü gibi davranmama, özü sözü bir olmama, riya, riyakârlık, Mürailik: *Zamanın iki yüzlülüğünden nefret etmiş olmalı.* -E. Şafak. [Hypocrisy].

Müfettiş: *a.* Denetleyen kimse, denetmen.

Gecekondulaşma: Gecekondu sayısının çoğalması.

3. Transcription and Glossary

Transcription of the video clip ("Beyaz Perdede Ankara")

Section I:

Sürü son dönemlerin en çok ses getiren filmi oldu ve Türk sinemasının yeniden hatırlanmasını sağladı.

Atila Dorsay¹: "Ankara imajını bize görsel olarak **hatırlatan** bir tanesi Sürü. O filmin sonunda tabii Tarık Akan'ın hasta karısını sırtına vurup Ankara'nın en kalabalık yerlerinde üstelik çekilmiş olan sahneleri her halde Türk sinemasının en **hatırlanacak** bölümleri arasında."

Melike Demirağ²: "Sürü bir hayat hikayesiydi aslında. Benim de hiç yaşamadığım, görmediğim ve Türkiye'de, yani Türkiye'nin topraklarında böyle bir şeyin olmadığı bir hayattı bu. Bunu biz **yansıttık** ekrana. Ve bu bir aşiretin bir anlamda yok oluşunun hikayesiydi; bir kadının işte kan davası süreci içerisinde yıpranmasının hikayesiydi. Bu herşeye rağmen öylesine medeniyetten daha uzak olan insanların aralarındaki büyük aşkı da gösteren bir film. Yani bu film aslında bir hayat hikayesiydi. Hiçbir şekilde direkt bir politik film değildi. Otobüs durağında işte bekleyen bildiri satan bir çocuk vardı. Onların hepsi hayatın içinden şeylerdi. Ve **tarandı** biliyorsunuz geçerken bir araba tarafından **tarandı** falan. Bunlar, bugün seyrettiğiniz vakit "Aaa Türkiye o zamanlar öyleymiş" diyorsunuz. Gerçi bugün yine ona benzer bir takım hadiseler oluyor ama bir dönemin bir şeyini **yansıtıyor**, gerçeğini **yansıtıyor** filme baktığınız vakit. Ama filmin o bölümleri Ankara'ya girildiği vakit, Ankara'da evet böyle bir politik ortam da var."

A segment from the movie: (Speaking in an eastern accent) "Şiwan Kardaş biz gelmişiz. İsteriz ki Berivan'la iki kelime konuşalım."

Senaryosunu Yılmaz Güney'in yazdığı, Zeki Ökten'in yönettiği film kırsal kesimde başlayıp büyük kentte yok olan bir aşiretin trajik öyküsünü anlatır. Etkili sinema diliyle insanı sarsan filmin bazı sahneleri gizli kamerayla **çekilir**.

Tarık Akan³: "Şimdi 1978'in yazı, Ankara. Ve zaten bütün güneyden başladık. Ankara'ya kadar hikayeyi getirdik ve Ankara'da noktalandık. Fakat üzerimizdeki kıyafetler göçer kıyafeti. Göçer kıyafetiyle Kızılay caddesinde yürüdüğümüz zaman bir tek kişinin dahi tepkisini almıyorsun çünkü o kadar Anadolu'nun, Türkiye'nin her ücra köşesinden yerleşmiş gelmiş bir şehir ki orası onlar için çok doğal böyle bir kıyafetle insanları kendi aralarında görmek. Ne bileyim sırtımda Melike ile, bir kadın var sırtımda ve alışıksız olmayan bir kıyafet var üstümüzde. Buna rağmen, gene de Sıhhiye'de, caddeden karşıdan karşıya geçerken hiç kimsenin önemle durup da baktığı bir olay olmamıştı. Hatta son sahnede Tuncay Kurtiz'in bir bağırma, isyan sahnesi vardır Kızılay'ın tam göbeğinde. Orada bile insanlar o kadar doğal karşılar ki normal bir insanın tepkisi olarak alır ve gider. Yani orada onun için Türkiye'nin her,..toplumun her kesiminden bütün insanların var olduğu tek şehirdir orası."

---

¹ Movie Critic

² Actress

³ Actor

A segment from the movie: “Biz haksız mıyız dedin. Biz haksızıs. Evet...”

Bir yanda geleneklerin baskısı, bir yanda yeni bir hayatın müjdecisi. Derdine çare arayan Şivan'ın umudu. Ankara, Sürü filminde Berivan'ın hastalığına çare arayan Şivan'ın yeni hayata başlama noktasıdır.

A segment from the movie: “Berivan, benim sevgili ceylanım. Ankara'ya gidiyoruz. Orada iyi doktorlar var. Sana bakacaklar; iyi olacaksın.”

Tarık Akan: “Ankara, başkentimiz, her şeyiyle tek başına orası. Tek sorumlusu Ankara...Yani burada demokratikleşmek, laik devlet sisteminin bütün ülke çapına **yerleştirilmesi**, eğitim sistemi, her türlü şey oradadır.”

A segment from the movie: “ İşte geldik Berivanım. Burada her derde deva bulunur Ceylanım. Toparla kendini. Bana güven. İyi olacaksın.”

Film toplumun değişen yapısının bir yansımasıdır ve toplumsal, siyasal, ve kültürel açıdan ciddi eleştiriler taşır. O dönemde yaşanan değişim Sürü'de toplumsal yapı üzerinde yoğunlaşırken, (continues to the next part)

Section II:

Bekçiler Kralı'nda toplumsal değerler üzerinde odaklanır. Yönetmenliğini Osman Seden'in yaptığı Bekçiler Kralı halkın siyasi nüfuza karşı olan zaafını mizahi bir dille aktarır.

Filmde olaylar mahalleye yeni **atanan** bekçi Şaban'ı isim benzerliği yüzünden İçişleri Bakanı'nın yeğeni zanneden mahallelinin telaşı ve ikiyüzlülüğü etrafında gelişir.

A segment from the movie:

Female 1: “Müfettişmiş ayol. Ankara'dan göndermişler. Hüsnü hanım söyledi. Kocası vilayette hademe ya, o işitmiş.”

Female 2: “Ayol, bekçi falan değilmiş ki. Ankara'dan gelen bir müfettişmiş.”

Female 3: “Ne müfettişi ayol! Bakanın yeğeniymiş diyorlar.”

Female 4: “Herşeye de yetkisi varmış. Gelecek seçimde de başbakan olacaktı.”

Female 5: “Kıbrıs'ı da o kurtarmış diyorlar teyze.”

Male 1: “Dağbaşı mıyız beyim? Bir bekçi parçası gelip koskoca fabrikanın üretimini nasıl **durdurur**? Ziyanimı kim ödeyecek?”

Male 2: “Beyefendi!Kim olduğunu biliyor musun?”

Male 1: “Banane canım!”

Male 2: “Bakanın yeğeni.”

Male 1: “Yok yahu.”

Male 2: “Tabii ya.”

Film geri planda 80'lerin sorunlarını, gecekondulaşmayı, tüp kuyruklarını, fabrikada çalışan işçileri taşır beyaz perdeye. Mekan olarak filme yansımayan Ankara'nın siyasi ağırlığı **hissedilir**

filmde. Bir dönemin geçerli mesleği olan bekçilik hem kanunların koruyucusu hem devletin halkın içindeki elidir.

A segment from the movie:

Kemal Sunal (main actor): “Ne toplantısı bu? Çok sakıncalı bir durum.”

Male 3: “Muhtarı bekliyoruz bekçi bey.”

Male 4: “Hem de sabahten beri.”

Kemal Sunal: “Saat dokuzu geçiyor. Görevi başında değil mi?”

Male 4: “Sıkıysa kendin söyle. Orada tavlâ oynuyor.”

Glossary (Kaynak: [Türk Dil Kurumu](#))

aşiret: Nomadic tribe

gecekondulaşma: Squatting

göçer: Nomadic, migrant, migratory (people)

hadise: Incidence, occurrence, phenomenon

ikiyüzlülük: Hypocrisy

kan davası: Feud, vendetta

mizah (anlayışı): (sense of) Humor

müfettiş: Inspector, investigator

Şaban: The nickname for famous actor Kemal Sunal in most of his movies.

REFERENCE AND COPYRIGHT INFORMATION FOR THIS FOCUS ON LANGUAGE

This Focus on Language has a copyright. It may be reproduced and distributed for educational purposes only if the following citation is included in the document:

This Focus on Language was originally published on the Deep Approach website (<http://deepapproach.wceruw.org/index.html>) as:

Tunç, Y and Tochon, F. V. (2011). *Filmler ve Aktörler / Movies and Actors*. Module 4, Focus on Language, Advanced level. Madison, WI: Wisconsin Center for Education Research (WCER). <http://deepapproach.wceruw.org/index.html> (access date). The Focus on Language is reprinted here with permission of the authors and the publisher, The Wisconsin Center for Education Research at the University of Wisconsin-Madison.

To view related modules, movies, PowerPoints, theoretical articles, Q&As, and webcasts, or to comment publically on this module in a forum of discussion, please go to <http://deepapproach.wceruw.org/index.html> and select the appropriate thumbnail.